

CENTRE PENITENCIARI LLEDONERS

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Centre Penitenciari Lledoners

Avís legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, la distribució, la comunicació pública i la transformació per generar una obra derivada, sense cap restricció sempre que se'n citi el titular dels drets (Generalitat de Catalunya. Departament de Justícia). La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by/2.5/es/legalcode.ca>.

© Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia
www.gencat.cat/justicia

Fotografies: © Lara Jaruchik i Departament de Justícia

Primera edició: octubre de 2008
Projecte gràfic i impressió: Arts Gràfiques Torres, S.L.
Dipòsit legal: B-48570-2008

La versió electrònica d'aquest document és accessible a
www.gencat.cat/justicia/departament/publicacions

PRESENTACIÓ

Hi ha molts esforços i moltes vides darrera el que afirma l'article 17 de la Constitució, "tota persona té dret a la llibertat i a la seguretat". Per ells i per tots els responsables polítics, tenim l'obligació de garantir que la ciutadania pugui viure amb una bona percepció de llibertat i de seguretat. Sovint no és fàcil compaginar aquests dos drets perquè algunes persones entenen el dret a la llibertat d'una manera arbitrària, sense tenir en compte les col·lisions que determinats comportaments poden produir en el dret a la llibertat dels altres.

Pel que fa a la seguretat, de vegades l'interès de la majoria xoca també amb el d'algunes persones amb un comportament o una manera de fer que atempta contra els drets fonamentals dels altres. Trobar l'equilibri en aquests terrenys és extremament difícil i per això les lleis preveuen que es pugui jutjar i condemnar a penes de presó aquelles persones que hagin comès delictes violents o que atemptin contra la llibertat i la seguretat d'algú.

Cal recordar, però, que l'article 25.2 de la mateixa Constitució també posa èmfasi en el fet que "les penes privatives de llibertat i les mesures de seguretat han d'estar orientades vers la reeducació i la reinserció social". Per això hem de tenir la capacitat de combinar eficaçment els drets de les víctimes a ser compensades, en la mesura que sigui possible, del mal que han patit i a sentir que se'ls ha fet justícia, i el dret dels agressors que les mesures de privació de llibertat no siguin una venjança de la societat, sinó que continguin la dosi adequada d'atenció personal que els pugui orientar vers la reeducació i la reinserció.

Aquesta complicada acció de govern que ha de satisfer tots els drets i garantir un futur millor per a la ciutadania de Catalunya reclama unes instal·lacions penitenciàries adequades i modernes, distribuïdes pel territori d'una manera equilibrada, i d'unes dimensions més reduïdes que les faci altament governables. Lledoners reuneix totes aquestes condicions i, de passada, destaca per estar ben integrat en el paisatge que dibuixen les ondulacions del terreny i la vegetació.

La Generalitat és encara avui l'únic govern autonòmic que té traspassades les competències en matèria de política penitenciària. És així des de l'any 1984, però des del 2003 els dos darrers governs de Catalunya han fet un esforç extraordinari per recuperar el temps perdut en inversions en infraestructures. En poc més d'un any, haurem posat en marxa tres nous centres penitenciaris, els quals, a més, han estat dissenyats amb les màximes garanties de seguretat que les últimes tecnologies i l'experiència internacional permeten, però també pensant en el mandat constitucional que es refereix a la rehabilitació de les persones preses.

Oferir l'oportunitat de reinserció a qui ha delinquit és una aposta a favor de la capacitat humana de redreçar la pròpia vida. I és també la millor manera d'apostar pel futur de tots, un futur que ens permeti una convivència una mica menys difícil i en el qual a ningú se li denegui un lloc. Una convivència basada en el respecte i amb unes normes que la regulin per esdevenir un autèntic estat democràtic i de dret.

Montserrat Tura i Camafreita
Consellera de Justícia

INTRODUCCIÓ

El Centre Penitenciari Lledoners no és un centre penitenciari més. Suposa l'inici d'una nova generació d'equipaments al servei de l'execució penal, que es caracteritzen per les seves dimensions més reduïdes respecte dels tradicionals centres que fins ara s'havien obert a Catalunya.

L'estat d'obsolescència de diverses instal·lacions i el creixement accelerat de la població penitenciària, són factors que han obligat l'Administració a fer un nou plantejament no només de les instal·lacions, sinó també dels recursos humans i dels seus programes d'intervenció en persones sotmeses a mesures penals.

Els objectius als quals han de servir les noves construccions són ajudar a atendre els principis de rehabilitació i inserció social i laboral de les persones condemnades, en equilibri amb les funcions de custòdia i control d'aquestes persones, i la millora no només de les seves condicions de vida, sinó també de les condicions de treball dels professionals.

L'experiència acumulada després de més de vint anys d'exercici de les competències en la matèria, l'observació acurada d'altres models penitenciaris de l'entorn europeu i els nous requeriments que planteja l'execució penal, han estat alguns dels indicadors que han portat el Departament de Justícia de la Generalitat a dissenyar centres més petits, integrats al territori, amb un menor impacte visual i ambiental, i situats prop de nuclis de població consolidats i ben comunicats.

Els nous equipaments —entre ells el CP Lledoners— que s'obriran a Catalunya els pròxims anys per ampliar la dotació de places penitenciàries i substituir les obsoletes presons, ineficaces per dur a terme la funció social penitenciària en condicions idònies, ocupen menys es-

pai que els centres tradicionals i estan pensats per acollir poblacions recluses més reduïdes.

Què es pretén amb aquesta nova concepció? D'una banda, facilitar a la plantilla de professionals un govern més eficaç i eficient de l'equipament. La convivència ordenada d'un grup tan heterogeni com és la població reclusa, a partir dels necessaris mecanismes de control i seguretat, és un pilar bàsic en el funcionament quotidià d'una instal·lació d'aquestes característiques.

D'altra banda, com ja s'ha apuntat, es milloren les condicions de vida dels interns i de treball dels professionals. L'intern disposarà del mateix espai vital que en un centre de grans dimensions, encara que més racionalitzat, i farà vida en mòduls dotats dels serveis bàsics per al seu funcionament autònom.

També es pretén afavorir el desplegament dels anomenats programes de tractament individualitzat, que són l'eix del procés de rehabilitació i inserció de les persones internes. A partir d'ara els professionals podran prestar en millors condicions tant l'atenció individual com la grupal, ja que es treballarà en grups reduïts de persones.

Un altre factor que es vol potenciar és la proximitat entre la plantilla de treballadors i la població reclusa, per afavorir les relacions interpersonals i el foment d'altres elements —com el respecte a la diversitat, l'ensenyament, la formació i altres hàbits i habilitats— que han de contribuir a aconseguir que la persona condemnada no consideri la reclusió com un temps perdut, sinó com una oportunitat de redreçar la seva trajectòria personal, familiar, social i laboral.

Albert Batlle i Bastardas
Secretari de Serveis Penitenciaris,
Rehabilitació i Justícia Juvenil

ÍNDEX

- 4** La funció social penitenciària
- 6** Pla nacional de l'execució penal a Catalunya
- 8** Concepte i disseny del CP Lledoners
- 10** El centre penitenciari per dins
- 11** Fitxa tècnica del projecte
- 12** L'itinerari de la rehabilitació
- 14** El CP Lledoners en imatges
- 16** La vida quotidiana al centre penitenciari
- 18** L'atenció sanitària
- 19** La planificació sociosanitària penitenciària
- 20** La formació professional i el treball productiu
- 21** Què és el CIRE?
- 22** Altres serveis i dependències del centre penitenciari
- 23** Els recursos humans del centre
- 24** Resum en castellà
- 26** Resum en anglès

LA FUNCIÓ SOCIAL PENITENCIÀRIA

La Generalitat considera l'execució penal com una política

La Generalitat de Catalunya, únic govern autonòmic amb competències en la matèria —des de 1984—, considera l'execució penal com una política social més del país, amb la missió de reeducar i rehabilitar la persona condemnada per haver delinquit, segons estableixen la Constitució (article 25.2) i altres normes i protocols estatals i internacionals.

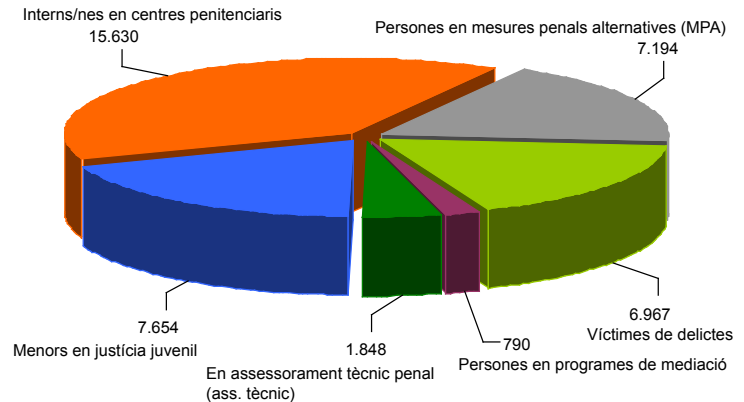
Aquesta missió és dur a terme, mitjançant les funcions que li són pròpies:

- La retenció i custòdia de detinguts, presos i penats.
- La rehabilitació i inserció sociolaboral de les persones sentenciades a penes i mesures penals, en especial les privades de llibertat.
- La prestació d'assistència i ajuda a interns i alliberats, com a membres de col·lectius en situació de major risc d'exclusió social.

- El foment de polítiques d'execució penal en la comunitat.

Els valors i principis que vertebraven la funció social de l'execució penal són la seva consideració de servei públic i la seva contribució a una societat més cohesionada, justa i segura, mitjançant la ponderació entre el dret del conjunt de la ciutadania, i en especial de les víctimes, a la seguretat i la llibertat, i el dret de les persones condemnades a un procés socioeducatiu que faciliti el seu retorn a la comunitat sense que recaiguin en el delictes.

Persones ateses per la Secretaria de Serveis Penitenciaris,
Rehabilitació i Justícia Juvenil del Departament de Justícia l'any 2007

Total: 40.083 persones

social, amb l'objectiu de rehabilitar i inserir els interns

La línia de treball adoptada pel Govern de Catalunya en l'àmbit de l'execució penal se sustenta en:

- Una major col·laboració i participació social i institucional en la rehabilitació i inserció de persones sotmeses a mesures penals.
- La potenciació dels programes de rehabilitació per fer possible la intervenció individualitzada que necessiten i a la qual tenen dret aquestes persones.
- El foment de l'execució penal en la comunitat mitjançant eines com les mesures penals alternatives o la mediació penal.
- El desplegament d'un marc organitzatiu i normatiu propi, fita assolida amb l'aprovació (en data 5/9/2006) del Reglament d'organització i funcionament dels serveis d'execució penal a Catalunya.
- La planificació en matèria de recursos humans, amb la implantació d'una nova política de selecció i formació contínua i integral dels professionals de l'execució penal, per tal que facin seus els principis de compromís i identificació amb la important tasca social que desenvolupen.
- Un pla d'equipaments i serveis, a mitjà i llarg termini, per modernitzar les infraestructures de l'execució penal i posar-les a disposició de la missió, per tal de millorar tant les condicions de vida dels interns com les de treball dels professionals.

PLA NACIONAL DE L'EXECUCIÓ PENAL A CATALUNYA

El Departament de Justícia de la Generalitat ha elaborat un pla que preveu la millora, modernització i ampliació dels equipaments i dels recursos humans en l'àmbit de l'execució penal per tal de consolidar-la com un servei públic i d'interès social.

Amb aquesta vocació, el Pla inclou actuacions en els àmbits:

- penitenciari (adults)
- de justícia juvenil
- d'execució de penes i mesures en la comunitat
- de foment d'altres respostes al fet punitiu, com la mediació i la reparació penal
- d'atenció a la víctima

En l'àmbit d'adults, s'ha projectat:

- La construcció de set nous centres penitenciaris amb la creació de 4.700 noves places penitenciàries —un 20% més respecte de les actuals— i de 5 nous centres penitenciaris oberts (CPO).

- El tancament de sis equipaments obsolets per a la funció social penitenciària.

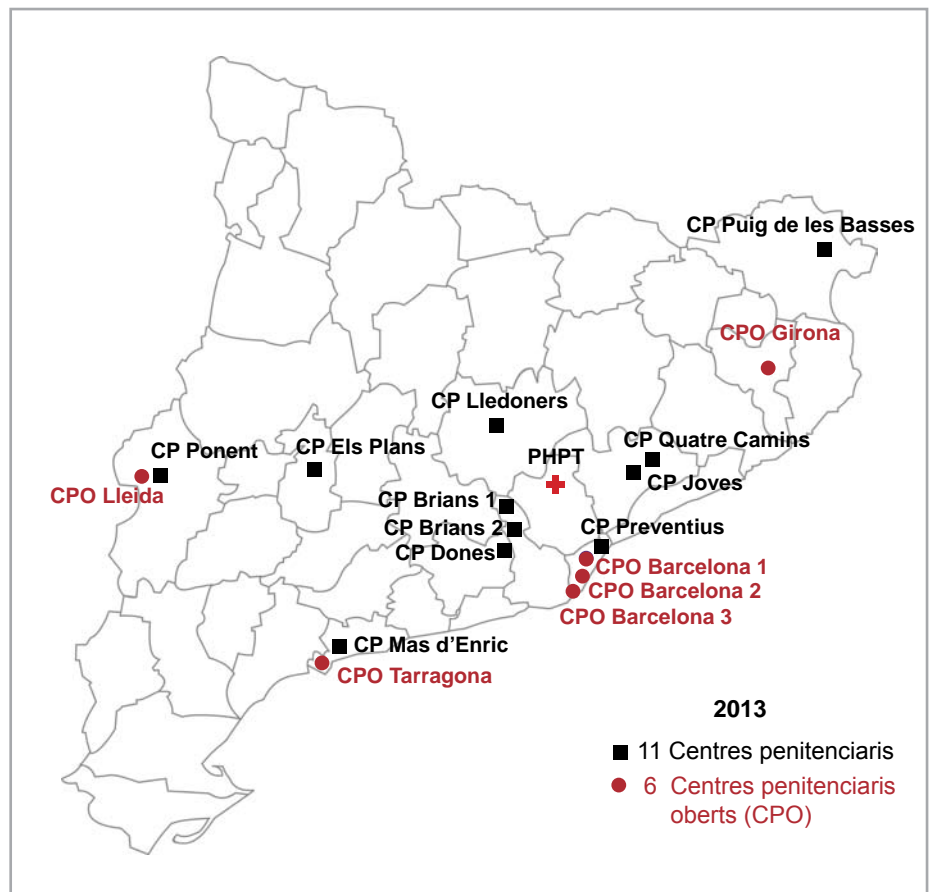
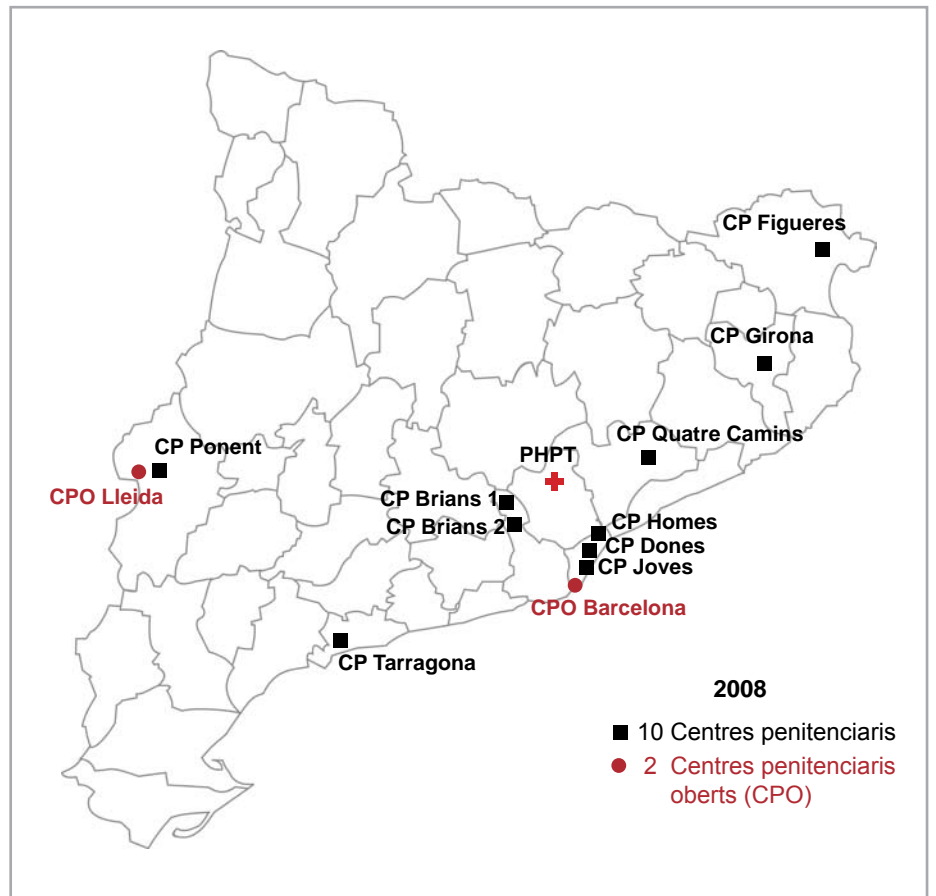
L'objectiu no és tan sols quantitatiu, sinó també qualitatiu, ja que es pretén, així mateix, millorar les condicions de treball dels professionals i les condicions de vida de les persones internes.

Els nous centres penitenciaris destaquen per:

- Les seves dimensions més reduïdes, que faciliten la intervenció sobre els interns per afavorir-ne la rehabilitació i possibiliten un millor govern dels equipaments.
- El seu mínim impacte visual i mediambiental i la seva integració al territori d'acollida. A més, aprofiten infraestructures de comunicacions i de serveis ja existents i estan distribuïts per tot el territori.

- La seva classificació segons la situació processal dels interns (penats i/o preventius) i segons l'edat i el sexe, de manera que es puguin aplicar correctament els programes de rehabilitació i inserció previstos.

En l'àmbit del medi obert es preveu la construcció de cinc nous centres, distribuïts per tot Catalunya, a fi de potenciar el procés d'inserció a la comunitat de la persona condemnada durant la darrera fase de compliment de la pena, de manera que pugui adaptar-se progressivament a la vida en llibertat.

CONCEPTE I DISSENY DEL CP LLEDONERS

La magnitud de l'equipament penitenciari i la seva situació en un àmbit rural, han fet que la inserció del centre al territori hagi estat un aspecte primordial en la concepció del projecte.

Així, s'han assentat els edificis en plans deprimits respecte de l'exterior, i al voltant del solar s'ha format una duna de tres metres d'alçada amb terres procedents de la mateixa excavació. Aquesta suau elevació contínua, que serà enjardinada amb espècies i arbrat similars als de l'entorn, produeix, des d'una visió llunyana, una perfecta integració del centre en el paisatge del Bages.

El projecte organitza les activitats dins del centre a partir d'un eix o carrer central que travessa el terreny longitudinalment. Aquest carrer fa les funcions de gran distribuïdor, d'espai de relació i ordenació dels volums edificats; aporta la idea de claredat i ordre, i fa evident, a la vegada, la distinció de les diferents activitats que conformen la vida al centre: les que es desenvolupen dins del

mòdul i les que es duen a terme fora.

A un costat, a la banda nord, se situen les àrees d'habitatge, on tenen lloc les activitats bàsiques dels interns. Hi ha vuit mòduls de 64 cel·les cadascun, organitzats en forma de U, que contenen a l'interior un pati d'ús exclusiu per a cada mòdul. Les cel·les són unitats prefabricades que s'han produït en obra, amb vista a optimitzar el temps de producció.

A l'altre costat d'aquest carrer central se situen els edificis d'aquestes funcions col·lectives —tallers, esport, formació, infermeria...—, volums que s'han ordenat acuradament recolzant en els carrers secundaris. Es generen interessants espais oberts que aporten la percepció d'amplitud en les àrees de relació.

Aquest conjunt d'edificis es troba dins de l'espai delimitat pel recinte de seguretat, una franja de 15 metres d'amplada vorejada de dos murs de sis metres d'alçada, un lloc buit, controlat i senso-

ritzat que encercla l'àmbit abans descrit. Fora d'aquest espai s'han situat els edificis d'accessos, de control, espera i arribada de visitants, com també l'edifici de direcció i administració.

Les façanes i els murs s'han executat amb peces de formigó prefabricat, modulades per racionalitzar el sistema constructiu. El formigó ha estat acolorit en massa amb les gammes cromàtiques de l'entorn. La gradació aleatòria dels colors i les tonalitats terroses escollides, la reduïda alçada dels edificis i els espais lliures creats, aporten un ambient amable a l'interior del centre penitenciari.

Vista exterior del CP Lledoners i de l'entorn en el qual s'ubica el centre.

El projecte organitza les activitats dins del centre a partir d'un eix o carrer central

Interior del centre des del carrer central que vertebrava la distribució dels espais i l'organització de la vida a l'equipament.

EL CENTRE PENITENCIARI PER DINS

Imatge de la façana d'un dels vuit mòduls del CP Lledoners on els interns fan vida.

El Centre Penitenciari Lledoners és el primer d'una nova generació d'equipaments penitenciaris caracteritzats per ser de dimensions més reduïdes per facilitar un millor govern de la instal·lació i un millor exercici de les funcions de rehabilitació i inserció de les persones condemnades.

Situada al paratge dels camps dels Lledoners, a 70 quilòmetres de Barcelona —el 90% dels quals són de vies ràpides—, la nova presó també destaca per la seva integració al medi rural i natural, ja que queda enfonsada al territori i envoltada de zones enjardinades i arbrades.

El CP Lledoners també omple un buit a la Catalunya Central, que estava mancada d'un servei públic i d'interès social d'aquestes característiques. S'ubica en una zona considerada un encreuament de camins, tant de sud a nord com d'est a oest de Catalunya, i a prop d'importants nuclis de població consolidats i ben comunicats per carretera i per via fèrria.

El nou centre permet donar cobertura als requeriments de l'execució penal en l'àmbit de l'internament de persones condemnades a penes privatives de llibertat en una zona amb importants nuclis de població, tant de comarques de Barcelona com de Lleida i de Girona, i amb nivells delinqüencials que justifiquen la seva construcció en aquest indret.

L'equipament és la meitat de gran que els tradicionals centres penitenciaris aixecats fins ara a Catalunya i està concebut per acollir 750 interns —homes penats adults.

Com si fos una ciutat, el nou centre disposa de zones on els interns fan la major part de la vida quotidiana. Són els anomenats mòduls de vida ordinària, on dormen —en cel·les dobles, majoritàriament— i tenen a l'abast els serveis bàsics (aules de formació, biblioteca, economat, perruqueria, tallers, menjadors, sales d'estar, gimnàs, locutoris...). Cadascun dels vuit mòduls de vida ordinària que hi ha al centre pot funcionar amb total independència dels altres.

FITXA TÈCNICA DEL CP LLEDONERS

• Superfície construïda	54.107,24 m ²
• Ocupació	32.183,65 m ²
• Capacitat	750 places
• Mòduls	8 de vida (ordinaris) amb 64 cel·les/mòdul
	1 d'ingressos amb 20 cel·les
	1 de règim tancat i sancionats amb 24 i 12 cel·les, respectivament
	1 infermeria (malalties orgàniques) amb 20 habitacions dobles
	1 unitat d'observació psiquiàtrica amb 8 habitacions dobles
• Serveis oferts als mòduls	2 aules educatives 1 aula multimèdia 1 biblioteca sala d'estar economat menjador tallers gimnàs perruqueria locutori telefònic pati
• Zona de serveis	cuina bugaderia fleca tallers productius tallers de formació ocupacional magatzems generals
• Àrea de comunicació	25 locutoris 14 sales de visites familiars 15 sales de visites íntimes 4 àrees de convivència 3 sales de videoconferències 1 sala de rodes de reconeixement 1 servei d'orientació jurídica
• Àrea esportiva	pista poliesportiva coberta camp de futbol gimnàs piscina vestidors
• Àrea educativa cultural	biblioteca central sala d'actes/teatre (amb 145 places) 7 aules educatives (escola d'adults) 3 tallers artístics espai confessional
• Sistema de seguretat	El sistema de seguretat perimetral està compost per tres sistemes de detecció electrònics redundants i un perímetre de seguretat format per tres barreres físiques de sis metres d'alçada
• Pressupost total de l'obra	105.765.429,90 €

**FITXA
TÈCNICA DEL
PROJECTE****FITXA TÈCNICA DEL PROJECTE**

- Promou: GISA
- Redacció del projecte i direcció d'obra: Fabré & Torras Arquitectes Associats, SCP
- Direcció integrada: Alfa Tecnologies, SL & Gecsa Ingeniería y obras, SA & Ingeniería Site, SL (UTE)
- Superficial i constructora: Ferrovial Agromán, SA
- Direcció d'execució: RDR Associats, SCP
- Coordinació de seguretat: Igecsi, Ingeniería, Gestión, Estudios y Control, SL
- Coordinador mediambiental: Arturo Miró Samsot

L'ITINERARI DE LA REHABILITACIÓ

El CP Lledoners està dotat d'aules per a l'educació i l'ensenyament dels interns.

En matèria d'execució penal, un dels objectius prioritaris és la potenciació de l'àmbit de la rehabilitació de la persona condemnada, per tal que el seu pas per un centre penitenciari esdevingui una etapa de profit vers la seva inserció social, laboral i familiar. És per això que l'Administració penitenciària ha adoptat com a eina de treball l'anomenat itinerari de la rehabilitació, amb l'objectiu d'unificar i homogeneïtzar els programes de tractament i d'activitats a tots els centres penitenciaris de Catalunya. A cada intern se li aplicarà un itinerari (que inclou el programa de tractament individualitzat i les activitats grupals) d'acord amb el seu perfil personal i criminològic i amb les seves carències i necessitats.

Quant al model d'intervenció, els principis bàsics que emmarquen tant el disseny ambiental com el programàtic i de funcionament dels nous equipaments, i per tant del CP Lledoners, són:

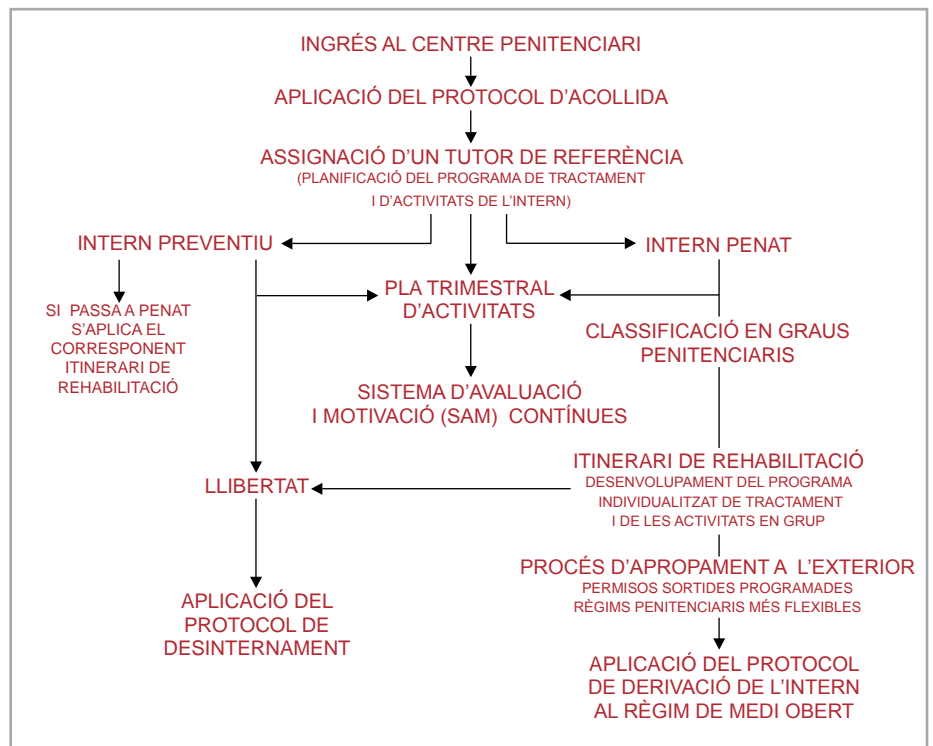
- La normalització, basada en l'organització de sistemes de vida semblants als de la vida a l'exterior.

- La implicació de l'intern en tot l'itinerari de rehabilitació i en el funcionament general del centre.
- La intervenció amb l'intern, concebuda d'una manera integral, potenciant-ne i desenvolupant-ne les capacitats mitjançant tècniques compensatòries.
- La qualitat en la intervenció mitjançant la programació d'activitats i programes de rehabilitació homologats per la comunitat científica i amb rigor en la seva execució i avaluació.
- La potenciació, amb els controls necessaris per garantir la protecció de la ciutadania, del contacte de l'intern.

L'atenció als interns té dues vessants: una d'individual i una altra de grupal. Els àmbits d'intervenció grupal són els següents:

- Formació de persones adultes. Als centres penitenciaris es desenvolupen tots els itineraris formatius que determina el Departament d'Educació per a la població general:

- ensenyaments inicials i bàsics
- formació bàsica
- preparació per a les proves d'accés i estudis superiors a distància
- competències per a la societat de la informació
- Context social i cultural. Es divideix en dues àrees:
 - Societat i ciutadania: educació per a la diversitat, desenvolupament sostenible, educació ambiental...
 - Promoció i difusió cultural: tallers artístics (teatre, ceràmica, música, pintura, mitjans audiovisuals), lectura, alfabetització digital i coneixement i ús de les tecnologies.
- Salut i qualitat de vida. Es divideix en tres àrees:
 - Esports: col·lectius i individuals.
 - Qualitat de vida: principalment relacionada amb el foment dels hàbits saludables

(higiene, salut, nutrició) i amb l'educació afectivosexual.

- Desenvolupament personal: dirigit a potenciar les habilitats, l'autoestima i la gestió de conflictes.
- Laboral i professional. Es despleguen programes tant d'orientació laboral com de formació professional ocupacional i inserció sociolaboral.
- Atenció especialitzada. Aquest àmbit té dos objectius bàsics: d'una banda, la prevenció i contenció de conductes desadaptades o de comportaments de risc, i d'una altra, la intervenció sobre les dificultats relacionades amb la realització del delictes comès. Els quatre camps de l'atenció especialitzada són: els delictes violents, la violència de gènere, els delictes de caràcter sexual i les toxicomanies.

En l'esfera de l'atenció individual, cada intern té assignat des del seu ingrés un tutor de referència (un educador del mateix centre), que s'encarrega d'aprofundir en les seves dificultats i

habilitats i fa la proposta del corresponent programa individual de tractament. El projecte personal de cada intern es concreta en un itinerari que li permetrà combinar la participació en diferents programes o activitats en funció de la seva realitat (temps d'estada a la presó, expectatives personals, estat de salut, dificultats i capacitats).

ELS PROFESSIONALS DE LA REHABILITACIÓ

Un altre programa organitzatiu important al centre és el Sistema d'avaluació i motivació continuada (SAM), l'objectiu del qual és planificar l'acces dels interns a determinats beneficis en funció de la valoració que els professionals del centre facin de la seva evolució.

El personal de rehabilitació exerceix les seves accions segons els programes individuals i grupals abans esmentats, però també segons uns protocols d'actuació especialment rellevants per prevenir situacions problemàtiques en moments clau, entre els quals es po-

den destacar el d'acollida i ingrés al centre i al mòdul, el de prevenció de conductes autoagressives (suïcidis), el de resolució alternativa de conflictes i el de desinternament (llibertat).

L'intern compta amb el suport i supervisió dels equips multidisciplinaris, integrats per professionals de les ciències socials, jurídiques i de la salut: juristes, psicòlegs, pedagogs, educadors socials, treballadors socials, personal docent, personal sanitari, monitors artístics i esportius, monitors de formació ocupacional i bibliotecaris. Les decisions que afecten el procés de rehabilitació es prenen per acord col·legiat a les reunions de l'equip multidisciplinari i a les juntes de tractament.

Cal destacar l'important rol que desenvolupen en els processos de rehabilitació i inserció dels interns les entitats col·laboradores i de voluntariat, que també constitueixen ponts de relació amb l'entorn comunitari. La seva intervenció ajuda a normalitzar la vida de la població reclusa així com a apropar la comunitat a l'entorn penitenciari.

EL CP LLEDONERS EN IMATGES

1

2

3

4

1. Pavelló d'esports del centre.
2. Piscina del CP Lledoners.
3. Sala d'actes.
4. Gimnàs de l'equipament.

En la concepció del centre s'han cuidat aspectes com els colors i tonalitats dels edificis i els espais lliures creats.

El centre disposa de biblioteques i sales amb ordinadors per promoure la lectura i l'accés a les tecnologies de la informació.

Imatge del mòdul d'administració del centre penitenciari.

Vista interior del passadís de cel·les d'un dels mòduls on els interns fan vida al centre.

1. El CP Lledoners des del perímetre de seguretat, amb una concertina en primer pla.
2. Tots els mòduls on els interns fan vida disposen del seu menjador.
3. Imatge de la sala de control d'un dels mòduls del CP.

2

3

LA VIDA QUOTIDIANA AL CENTRE PENITENCIARI

Vista del pati d'un mòdul del centre destinat a espai de lleure dels interns.

El primer contacte de la persona amb el centre es produeix al mòdul d'ingressos (amb 20 cel·les), on roman un màxim de cinc dies durant els quals un equip multidisciplinari de professionals (un metge, un psicòleg, un educador i un treballador social) en fa la primera avaluació per determinar-ne el destí més immediat.

L'intern desenvolupa la major part del seu temps en un dels vuit mòduls de vida ordinari (amb 64 cel·les dobles cadascun). Durant les primeres setmanes, l'equip multidisciplinari del mòdul (integrat per un coordinador, un psicòleg, un jurista, un educador, un docent, un metge, un treballador social, un monitor ocupacional o d'inserció laboral i un altre d'esportiu) l'atén intensivament per fixar el seu programa de tractament individual (PTI), que guiarà tot el seu procés de rehabilitació.

Al mòdul de vida ordinari, l'intern hi dorm i hi menja, i també hi pot estudiar, desenvolupar una disciplina artística, llegir, fer gimnàstica i fomentar les relacions socials.

En aquest espai, dotat dels serveis bàsics per a un funcionament autònom, disposa, a més, de sales d'estar, perruqueria, locutoris telefònics, patis per fer vida a l'aire lliure, aules educatives i multimèdia i biblioteca.

Al mateix temps, l'intern pot accedir al programa d'educació social dissenyat per adquirir valors de relacions interpersonals, respecte a la diversitat i/o hàbits de salut i higiene personal.

El centre disposa de dos amplis espais comuns —independents dels mòduls de vida ordinari— dedicats un a la cultura i l'altre a l'esport. Al primer hi ha una biblioteca central, una sala d'actes i representacions teatrals, set aules educatives, tres tallers d'arts plàstiques i artístiques, una aula d'informàtica i l'espai confessional per a la pràctica de qualsevol creença religiosa.

Per la seva banda, l'àrea esportiva comuna està dotada amb un pavelló poliesportiu cobert, un camp de futbol, un gran gimnàs i una piscina, i s'ha concebut no només com a espai d'oci i esport sinó com a punt de convivència i rehabilitació.

En determinats casos d'infracció greu de les normes de convivència o del règim penitenciari, l'intern pot ser destinat a la unitat de sancionats o al Departament de Règim Tancat (DERT), en aquest centre amb 12 i 24 cel·les respectivament.

Interior d'una de les cel·les del CP Lledoners.

QUÈ POT ESTUDIAR UN INTERN AL CENTRE PENITENCIARI

Els centres de formació de persones adultes dels centres penitenciaris de Catalunya imparteixen programes d'ensenyaments regulats i no regulats que inclouen el mateix ventall de possibilitats a què la resta de la ciutadania pot optar a l'hora d'escollir els estudis que vol seguir.

Els programes que s'ofereixen en funció del nivell de formació de l'alumne són:

- D'ensenyaments inicials i bàsics: alfabetització, llengua catalana, llengua castellana, llengua estrangera i informàtica.
- De formació bàsica:
 - Cicle de formació instrumental (tres nivells) per adquirir i consolidar els mecanismes fonamentals de lectura i escriptura i de càlcul, a més de nocions elementals sobre l'entorn social i natural.
- Cicle d'educació secundària, amb tres àmbits d'actuació:
 - comunicació (llengües oficials i estrangeres, literatura, educació plàstica, música...)
 - ciències socials i de la participació
 - matemàtiques, ciències en general i tecnologies

- Programes de preparació per a les proves d'accés i estudis superiors a distància (cicles formatius, batxillerat i estudis universitaris).
- Programes de competències per a la societat de la informació (llengua estrangera i informàtica).

Cal destacar que s'ha iniciat el procés d'integració del personal docent penitenciar al Departament d'Educació, per millorar la qualitat de l'ensenyament als centres penitenciaris i acostar-lo a la xarxa pública educativa.

QUÈ ÉS L'EDUCACIÓ SOCIAL

El Programa marc d'educació social dels centres penitenciaris inclou un conjunt d'accions en el camp de l'educació no formal amb l'objectiu de convertir l'espai social de la presó en un entorn educatiu i donar resposta a diverses necessitats de les persones: relacions interpersonals, capacitat de comunicació, responsabilitats com a membres de la societat, etc.

La socioeducació s'estructura en els següents programes:

- Programa marc de les arts visuals, plàstiques, escèniques i audiovisuals
- Programa de biblioteques

- Programa d'accés a les tecnologies de la informació i de la comunicació
- Educació en el lleure: projecte Eureka (tallers de teatre i circ, espectacles, concerts i representacions artístiques)
- Programa marc d'educació per a la convivència en la diversitat (de foment del respecte i de les relacions entre persones de diferents cultures i contextos socials)
- Programa marc de mediació intercultural
- Programa marc d'esports

Altres matèries incloses en el Programa marc d'educació social són:

- educació viària
- violència de gènere
- educació ambiental
- vida familiar
- alimentació i salut
- higiene col·lectiva i personal
- educació sexual

L'ATENCIÓ SANITÀRIA

El sistema penitenciari català està preparat per atendre les urgències mèdiques bàsiques dels interns.

L'assistència sanitària es presta tant als consultoris habilitats a cada

L'assistència sanitària als centres penitenciaris és integral i inclou tant la prevenció i promoció de la salut de la població reclusa com la curació i rehabilitació en cas de malaltia.

Formen part d'aquesta assistència els recursos d'atenció primària, especialitzada, hospitalària i sociosanitària, així com les prestacions farmacèutiques i altres prestacions medicosanitàries complementàries.

L'atenció que reben els interns és equivalent a la dispensada al conjunt de la població i, per tal de millorar-ne la qualitat, els serveis sanitaris dels centres penitenciaris es troben en procés d'integració en el Departament de Salut, que en gestionarà la prestació en coordinació amb el Departament de Justícia.

Des del punt de vista sanitari, cada centre compon una unitat bàsica assistencial de medicina general o atenció primària, formada per metges, infermers i auxiliars de clínica. Aquests equips es complementen amb els serveis d'especialistes (odontologia, psiquiatria, medi-

cina interna, traumatologia, dermatologia, etc.).

L'assistència sanitària es presta tant als consultoris habilitats a cada mòdul, equipats amb tot l'instrumental necessari per donar una atenció primària, com a la infermeria del centre. Aquesta unitat està dividida en diverses àrees, d'acord amb les seves funcions: recepció i acollida d'usuaris, consultes d'especialistes, atenció continuada i d'urgències, proves complementàries, farmàcia, etc. Destaca l'àrea d'hospitalització de pacients amb malalties orgàniques i amb trastorns mentals, on s'estan els interns amb malalties que no els permeten fer vida normal al mòdul o els que es troben en procés de recuperació.

Lledoners disposa d'una infermeria amb 20 habitacions dobles, preparada per atendre pacients amb malalties orgàniques de curta o mitjana durada i urgències bàsiques.

També està dotat d'una unitat d'observació psiquiàtrica amb vuit habitacions dobles, per al tractament de patologies mentals.

LA PLANIFICACIÓ SOCIOSANITÀRIA PENITENCIÀRIA

Els centres penitenciaris també disposen d'àrees sanitàries d'atenció especialitzada com ara l'odontologia.

mòdul, equipats amb tot l'instrumental necessari, com a la infermeria

Els serveis sanitaris dels centres penitenciaris es coordinen i utilitzen la xarxa pública d'atenció sanitària. Cada centre té assignat un hospital públic de referència, segons la zona en què s'ubica, per donar assistència als interns que en necessitin els serveis. A més a més, el sistema penitenciar comptava amb el suport del Pavelló Hospitalari Penitenciar de Terrassa, el qual està equipat amb més d'una trentena de llits per atendre exclusivament interns que requereixin ingrés hospitalari.

L'atenció en l'àmbit de la salut mental es complementa amb la Unitat Hospitalària Psiquiàtrica Penitenciària de Catalunya, ubicada al Centre Penitenciar Brians 1, que ofereix servei a tots els equipaments penitenciaris de Catalunya pel que fa a l'atenció urgent i als ingressos psiquiàtrics als diferents nivells assistencials: aguts, subaguts i mitjana i llarga estada.

Els centres penitenciaris també desenvolupen programes de prevenció i control de malalties com la sida, l'hepatitis B i C, la tuberculosi pulmonar i les malalties de transmissió sexual.

LA FORMACIÓ PROFESSIONAL I EL TREBALL PRODUCTIU

La formació professional i el treball productiu són eines bàsiques en el procés de rehabilitació i inserció dels interns.

Les empreses per a les quals treballa l'Administració penitenciària s'instal·laran en les naus ubicades dins el mateix centre penitenciari, en una experiència pionera. El Departament de Justícia aporta la mà d'obra (els interns) i l'espai, mentre que les empreses aporten la maquinària i la matèria primera.

La rehabilitació i la inserció social de la persona condemnada no serà plena i efectiva sense la seva integració en el món laboral, que li proporcionarà estabilitat econòmica, emocional, familiar, afectiva... L'experiència demostra que la inserció laboral contribueix a reduir la reincidència delictiva, fet que redun- da en una millor convivència i una major seguretat de tots.

Sota aquesta premissa, el Departament de Justícia, a través de la seva empresa pública Centre d'Iniciatives per a la Reinserció (CIRE), elabora una completa planificació de formació professional i treball productiu.

En l'àmbit de la formació professional ocupacional, s'ofereix una àmplia diversitat de cursos amb l'objecte que els interns es familiaritzin amb un ofici o una professió, atenent les necessitats i demandes del mercat laboral.

Una vegada rebuda la formació adequada es pot accedir a la pràctica a través del treball productiu, que facilita, així mateix, l'adquisició d'hàbits de treball i capacitats que permetin incorporar-se al món laboral.

El treball productiu, que comporta una remuneració per als interns, es desenvolupa en diferents tallers, situats dins i fora dels centres penitenciaris, que tenen una línia de producció pròpia en di-

ferents especialitats i una altra línia de producció per a empreses externes. Els tallers dels centres penitenciaris estan preparats per produir diversos gèneres tant per a empreses i organismes públics com per al sector privat.

Cal destacar que també s'ha dissenyat una planificació específica d'inserció laboral per afavorir la integració dels usuaris que estan en règim obert —un cop superada la fase d'internament— i que no han aconseguit trobar una feina.

Aquest nou centre penitenciari disposa d'una àrea específica de tallers de formació ocupacional i de tallers productius en els sectors de fabricació i muntatge de penjadors de roba, fleca i rebosteria, fabricació integral de sacs de runa i manipulat de corretges d'automoció.

QUÈ ÉS EL CIRE?

El CIRE promou la inserció sociolaboral dels interns, tant dins com fora dels centres penitenciaris.

El Centre d'Iniciatives per a la Reinscripció (CIRE) és una empresa pública del Departament de Justícia que té com a missió fonamental la inserció sociolaboral de les persones sota mesura judicial, a les quals proporciona una formació adequada —formació professional ocupacional— i uns hàbits laborals a través del treball als tallers productius ubicats dins i fora dels centres penitenciaris —treball productiu.

En l'àmbit de la formació professional s'imparteixen els cursos següents:

- **SECTOR INDUSTRIAL:** construcció, estampació tèxtil, instal·lació de gas, construccions metàl·liques, lampisteria, confecció industrial, fred i calor, manteniment i reparació d'edificis, electricitat d'edificis, fusteria, mecànica de vehicles lleugers, enrajolament, instal·lació de climatització, pintura.

- **SECTOR DE SERVEIS:** auxiliar d'infermeria en geriatria, cambrer de restaurant, estètica, hostaleria, ofimàtica, perruqueria.

- **SECTOR AGRARI:** agricultura, jardineria.

Quant a l'àrea de treball productiu, als centres penitenciaris de Catalunya es treballa de dues maneres diferents: mitjançant producció pròpia i producció per encàrrec.

Els sectors o especialitats en els quals es treballa als tallers productius són confecció tèxtil industrial, impremta i arts gràfiques, fusteria, serralleria i muntatges i manipulats.

En l'àmbit de la planificació de la inserció sociolaboral, el CIRE compta amb una borsa de treball dinàmica a disposició dels interns i diversos projectes i programes (Sinergia, Pignatelli,

Serveis Externs i Projecte ProExit), alguns promoguts i finançats per la Unió Europea, l'objectiu dels quals també és la inserció sociolaboral en àmbits de treball com la neteja i l'arranjament d'espais naturals i espais degradats.

A més, el CIRE compta amb un Consell Assessor que funciona com a òrgan encarregat d'impulsar la relació entre el CIRE, el món empresarial, les cambres de comerç i els sindicats, per a la millor consecució dels objectius d'inserció i rehabilitació social de les persones sotmeses a mesura judicial. En formen part el Departament de Justícia, CCOO i UGT, Foment del Treball, PIMEC, FEPIME i el Consell General de Cambres de Catalunya.

ALTRES SERVEIS I DEPENDÈNCIES DEL CENTRE PENITENCIARI

Els serveis de cuina i bugaderia del centre també donaran feina als interns per ajudar-los en el seu procés formatiu i laboral per afrontar en millors condicions el seu retorn a la societat.

LA ZONA DE SERVEIS

A més dels tallers productius i els de formació professional, en aquesta zona s'ubiquen els serveis centrals de cuina, bugaderia i fleca. Pel que fa a la fleca, la bugaderia, l'economat i altres serveis auxiliars, es fa un encàrrec de gestió al CIRE, que al seu torn contracta interns del centre perquè hi treballin. Quant al servei de cuina, l'empresa adjudicatària assumeix el compromís de formar professionalment i donar feina a interns, de manera que aquesta prestació sigui també una eina més del procés de rehabilitació i inserció.

ÀREA DE COMUNICACIONS DELS INTERNS

El nou centre disposa d'una àrea específica per a les visites i les comunicacions dels interns amb els seus familiars, advocats, etc. Aquesta unitat compta amb locutoris per a comunicacions individuals de l'intern amb la seva visita, sales de visites familiars i d'altres per

a relacions íntimes. També hi ha sales per a videoconferències i rodes de reconeixement.

En aquesta zona s'ubica, el Servei d'Orientació Jurídica Penitenciària (SOJP), un servei extern promogut pel Departament de Justícia i el Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya, que ofereix assessorament gratuït sobre qualsevol qüestió de naturalesa jurídica als interns, amb independència de la seva situació processal, procedència o situació administrativa al país.

LA SEGURETAT AL CENTRE

El CP Lledoners està dotat de moderns sistemes de vigilància, tant estàtics com dinàmics. S'hi ha establert un perímetre de seguretat compost per tres sistemes de detecció electrònics redundants i tres barreres físiques de sis metres d'alçada. A més, dotacions dels Mossos d'Esquadra patrullen al perímetre del centre les 24 hores del dia.

ELS RECURSOS HUMANS DEL CENTRE

El nou CP Lledoners disposa d'una plantilla de més de 400 persones

El nou CP Lledoners disposa d'una plantilla de més de 400 persones, constituïda per personal experimentat que prové d'altres equipaments penitenciaris i per personal de nova incorporació que ha superat un període de formació teoricopràctica que inclou una estada formativa en centres penitenciaris.

La plantilla es distribueix de la manera següent:

EQUIP DIRECTIU

Cinc persones: un director, un subdirector de l'àrea de tractament, un subdirector de l'àrea de règim interior, un secretari tècnic jurídic i un gerent.

SERVEI DE RÈGIM INTERIOR

El constitueixen els efectius de vigilància i seguretat i d'administració. És a dir, el personal encarregat de vetllar per la convivència ordenada dins del recinte i, per tant, responsable de la seguretat interior i del funcionament administratiu de l'equipament.

ÀREA D'ADMINISTRACIÓ

Encarregada de l'ordenació, organització i tramitació dels assumptes referents al funcionament diari de l'equipament.

ÀREA DE MANTENIMENT I SERVEIS

Formada per personal dels àmbits de l'enginyeria, el manteniment i les reparacions en general, l'electricitat i la construcció.

ÀREA DE REHABILITACIÓ

Integrada per professionals encarregats dels processos educatius i de rehabilitació dels interns.

La plantilla de l'àrea inclou coordinadors d'equips multidisciplinaris, caps de programes, psicòlegs, pedagogs, juristes, educadors socials, treballadors socials, assistents socials, bibliotecaris, monitors de formació ocupacional, sanitaris i docents.

RESUMEN

El Departamento de Justicia de la Generalidad pone en funcionamiento el Centro Penitenciario Lledoners, el primero de una nueva generación de equipamientos al servicio de la ejecución penal en Catalunya que pretende incidir con mayor intensidad en la función social de la actividad penitenciaria.

El nuevo equipamiento —como todos los que se abrirán en los próximos años en Catalunya— se ha concebido bajo criterios de mejora de las condiciones de vida de los internos y de trabajo de los profesionales, todo ello en un recinto caracterizado por su integración en el ámbito rural, en un enclave con buenas comunicaciones y cercano a núcleos de población consolidados, y por sus reducidas dimensiones, que han de facilitar la aplicación de los programas de rehabilitación y un mejor gobierno y control de la población reclusa.

El objetivo es ofrecer a la población penitenciaria sistemas de vida parecidos a los del exterior, implicar a los internos en su propio proceso evolutivo y en el funcionamiento general del centro, potenciar sus capacidades, poner a su disposición un programa de actividades de calidad, homologado por la comunidad científica y riguroso en su ejecución y evaluación, y fomentar, bajo los controles necesarios para garantizar una correcta protección del ciudadano, el contacto de los reclusos con el entorno social, incentivando la participación del tejido institucional y social en el día a día del equipamiento.

La apertura del CP Lledoners se enmarca en un plan de mejora de la ejecución penal que abarca desde los equipamientos a los programas de tratamiento de personas sometidas a medidas penales, pasando por los recursos humanos, ámbito en el que trata de dotar el centro de personal capacitado y preparado para la asunción de una función con un acentuado carácter social. Al mismo tiempo, dicho plan persigue, a medio y largo plazo, dar solución al crecimiento acelerado de la población penitenciaria y a la obsolescencia de algunos centros, que ya no reúnen las condiciones necesarias para responder a los modernos requerimientos de la ejecución penal.

La ubicación del centro en un espacio rural ha sido un aspecto primordial en la concepción del proyecto. Situada en el paraje que da nombre al equipamiento, la construcción se asienta sobre una superficie que permite la minimización de su impacto visual y ambiental y, a la vez, una óptima integración en el paisaje de la comarca del Bages.

Se trata de una instalación concebida para unos 750 internos —hombres penados adultos—, ubicada a dos kilómetros escasos de Sant Joan de Vilatorrada y de Manresa, y a unos 70 de Barcelona, que cubre un déficit de servicios públicos de este tipo en la Catalunya Central.

La reducida altura de los edificios y el uso en las construcciones de colores tierra en distintas gradaciones y tonalidades —en consonancia con el entorno—, aportan al equipamiento un ambiente más amable que contribuye a la convivencia. El centro penitenciario organiza sus actividades interiores a partir de una calle o eje central que hace las funciones de gran distribuidor de las distintas unidades, departamentos y módulos y también de espacio de relación, tanto de la población reclusa como de los profesionales. En su conjunto, el nuevo centro cuenta con los espacios abiertos necesarios para aportar una percepción de amplitud.

A un lado de dicha calle, se ubican los llamados módulos de vida —en total ocho, con 64 celdas dobles e individuales cada uno de ellos—, donde los internos desarrollan la mayor parte de su actividad. Cada módulo puede funcionar de manera autónoma, al estar dotado de los servicios básicos: aulas educativas, biblioteca, salas de estar, economato, comedor, talleres artísticos y culturales, gimnasio, peluquería, patio y locutorios telefónicos.

Además de estas unidades, el CP Lledoners dispone de un módulo de ingresos, con 20 celdas, otro de régimen cerrado, con 24, y un tercero de sancionados, con 12; de un departamento de enfermería, para atender urgencias y enfermedades comunes, con 20 habitaciones dobles, y de una unidad de observación psiquiátrica, con ocho habitaciones también dobles. En caso de necesidad, el interno puede ser trasla-

dado al hospital de referencia de la red de salud pública para recibir una atención intensiva o más especializada.

Cabe destacar el proceso de integración de los profesionales docentes y sanitarios de los centros penitenciarios en los departamentos de Educación y de Salud de la Generalidad, con el fin de mejorar la asistencia y la enseñanza que se presta a la población penitenciaria y equipararlas a las que recibe el conjunto de la sociedad.

Al otro lado de la calle central del CP Lledoners se sitúan los servicios de carácter más colectivo y general del centro: el área educativa y cultural (dotada de biblioteca central, salón de actos, aulas educativas, talleres artísticos y un espacio multiconfesional); el área deportiva (con una pista polideportiva cubierta, campo de fútbol, gimnasio y piscina); el área de comunicación (con locutorios para visitas a los internos, salas de visitas familiares y de visitas íntimas, áreas de convivencia, entre otros espacios) y la zona de servicios (con cocina, lavandería, panadería, almacenes y talleres productivos y de formación ocupacional para que los internos puedan desarrollar una actividad laboral remunerada o adquirir los conocimientos básicos de un oficio o profesión).

Desde que ingresa en el centro y hasta que alcanza el tercer grado penitenciario o régimen abierto, en el ámbito individual, el interno sigue el llamado Programa de tratamiento individualizado (PTI), que constituye su itinerario hacia

la rehabilitación y posterior inserción. En cuanto a la intervención grupal, la población del CP Lledoners dispondrá de una amplia oferta en las siguientes áreas:

- Formación, que abarca la educación inicial y básica, los estudios superiores y los estudios universitarios.
- Socio-cultural, que ofrece programas de sociedad y ciudadanía (educación en la diversidad, desarrollo sostenible...) y de promoción y difusión cultural (talleres y cursos en distintas disciplinas artísticas y uso y conocimiento de las tecnologías de la información y de la comunicación).
- Salud y calidad de vida, que incluye los deportes, el fomento de hábitos saludables de vida y la educación afectiva y sexual, y el desarrollo personal, con el fin de potenciar las habilidades, la autoestima y el autocontrol en situaciones de conflicto.
- Laboral, que contempla programas de orientación laboral, de formación profesional e inserción socio-laboral.
- Atención especializada, cuyo objetivo es la prevención y contención de conductas inadaptadas o de riesgo y, por otro lado, la intervención en conductas relacionadas con el delito cometido, ya sea de carácter sexual, de especial agresividad, de violencia de género o vinculado con las drogas.

SUMMARY

The Ministry of Justice of the Government of Catalonia is opening for service the Lledoners prison, the first of a new generation of facilities for the execution of sentences in Catalonia that seeks to place greater emphasis on the social function of penitentiary institutions.

The new facility —like all those that will be opened in coming years in Catalonia— has been conceived with the aim of improving conditions for the lives of the inmates and the work of the staff, all in a unit characterised by integration into the rural setting, in a district with good communications and close to consolidated centres of population, and by its small size, which will facilitate the implementation of rehabilitation programmes and improve the regulation and control of the inmates.

The aim is to offer the prison population a way of life that is similar to that outside, to involve the inmates in their own process of progression and in the general running of the centre, to boost their abilities, making a series of quality activities available to them that will be approved by the scientific community and rigorously implemented and assessed, and, subject to the control necessary to ensure the public is properly protected, to promote contact between the inmates and outside society, encouraging the participation of local organisations and society in the daily life of the centre.

The opening of Lledoners prison forms part of a plan to improve the prison system that embraces everything from the physical facilities to the programmes for the treatment of those serving sentences, including human resources, where the aim is to staff the centre with people who are trained and able to assume a function with a markedly social character. At the same time, the plan seeks to resolve, in the medium to long term, the accelerating growth of the prison population and the obsolescence of some prisons, which can no longer provide the conditions necessary to meet the modern penitentiary needs.

The location of the centre in a rural setting was primordial for the conception of the project. Located in the area from which it takes its name, it stands on a site that minimises its visual and environmental impact, optimising its integration into the landscape of the Bages, an area located in the heart of Catalonia.

The centre is designed for 750 inmates —adult males serving sentences— and is located just a few kilometres from the municipalities of Sant Joan de Vilatorrada and Manresa, and about 70 from Barcelona. It covers the former deficit of public services of this type in Central Catalonia.

The low height of the buildings and the use in its construction of earthy colours of different shades and tones —in harmony with its setting— gives

the centre a more relaxed air that contributes to harmonious relations. The internal activities of the prison are organised round a "street", or central axis, that serves as a large distribution area between the various units, departments and modules and also as a place for prisoners to relate with one another as well as with the staff. Taken together, the new centre has the open spaces it needs to create a sensation of spaciousness.

Located on one side are what are known as the living modules (eight in total, each with 64 double and individual cells), where most of the inmates' activity takes place. Each module can function independently, as they all have all the basic services: classrooms, library, sitting rooms, shop, dining room, art and cultural studios, gymnasium, hairdresser, courtyard and telephone booths.

In addition to these units, Lledoners prison has a reception module, with twenty cells, another for closed regime inmates, with twenty-four, and yet another for sanctioned inmates, with twelve; there is also an infirmary to deal with emergencies and common illnesses, with twenty double rooms, and a psychiatric observation unit with eight double rooms. If necessary, inmates can be transferred to the appropriate public hospital to receive intensive or more specialised attention.

It is worth stressing the process of integrating the health and teaching staff in penitentiary centres into the ministries of health and education of the Catalan government, with a view to improving the health care and education that is provided for the prison population so that they are equivalent to those offered to the general public.

At the other side of Lledoners' central "street" are the more general services used by all inmates: the education and cultural unit (with a central library, assembly room, classrooms, art studios and multifaith chapel); a sports unit (with a covered court for ball games, football pitch, gymnasium and swimming pool); the communication unit (with booths for inmates to receive visitors, rooms for family and intimate visits and social areas, amongst others) and a service unit (with kitchen, laundry, bakery, storerooms and manufacturing and training workshops where inmates can do paid work or acquire the basics of a trade or profession).

From the moment he enters the centre until he achieves third grade or open regime in the individual sphere, the inmate follows the so-called Individualised Treatment Programme (PTI) which sets out the path to his rehabilitation and later reinsertion into society. With regard to group intervention the population of the Lledoners prison will have a wide

variety of services available to them in the following areas:

- Training, including initial and basic education, higher studies and university studies.
- Socio-cultural, providing programmes on society and citizenship (education in diversity, sustainable development, etc) and cultural promotion and dissemination (workshops, courses in various artistic disciplines, and knowledge of the technologies).
- Health and quality of life, including sport, the inculcation of healthy habits and education in personal and sexual relations as well as personal development with the aim of strengthening skills, self-esteem and self-control in conflict situations.
- Employment, including employment guidance programmes, vocational training and social insertion and insertion into the labour market.
- Specialised attention, the aim of which is to prevent or contain unacceptable or dangerous behaviour and, on the other hand, enable intervention in behaviour related to the crime committed, be it of a sexual nature, especially aggressive, gender violence or drug-related.

Generalitat de Catalunya